

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

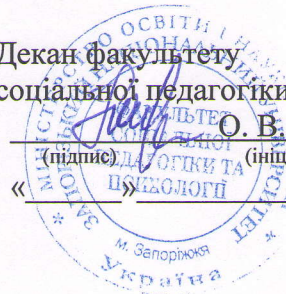
ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціальної педагогіки та психології

 О. В. Пономаренко

(підпис) (ініціали та прізвище)

« _____ 2023 р.

ОСНОВИ ЛОГОПЕДІЇ ТА ДЕФЕКТОЛОГІЇ З ПРАКТИКУМОМ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
циклу вільного вибору магістрантів у межах спеціальності
підготовки магістрів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»
освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»

Укладач: Скірко Г. З., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри дошкільної та початкової
освіти

Протокол № __ від “__” _____ 2023 р.
Завідувач кафедри дошкільної та початкової
освіти

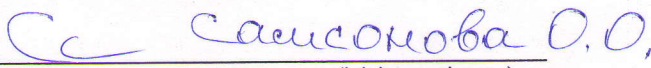

(підпис) _____
Л. О. Сущенко
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології

Протокол №1 від “30” серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та
психології

(підпис) _____
Т. В. Турбар
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) _____
С. С. Самсонова О. О.
(ініціали, прізвище)

2023 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціальної педагогіки та психології
_____ О. В. Пономаренко
(підпис) (ініціали та прізвище)
« _____ » _____ 2023 р.

ОСНОВИ ЛОГОПЕДІЇ ТА ДЕФЕКТОЛОГІЇ З ПРАКТИКУМОМ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
циклу вільного вибору магістрантів у межах спеціальності
підготовки магістрів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»
освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»

Укладач: Скірко Г. З., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри дошкільної та початкової
освіти

Протокол № __ від “__” _____ 2023 р.
Завідувач кафедри дошкільної та початкової
освіти

(підпис) Л. О. Сущенко
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології

Протокол №1 від “30” серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та
психології

(підпис) Т. В. Турбар
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 8	Вибіркова	
Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Загальна кількість годин – 240	Цикл професійної підготовки спеціальності	
Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»	Змістових модулів – 14	Семестр:	
		3-й	3-й
		Лекції	
		10 год	4 год
		Практичні	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 14	22 год	4 год
		Самостійна робота	
		208 год	232 год
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи логопедії та дефектології з практикумом» є: отримання студентами необхідних теоретичних знань з корекційної педагогіки і психології, набуття навичок застосування новітніх технологій діагностики, корекції та профілактики вад мовлення у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, набуття уміння систематизувати, уточнювати та поширювати свої знання з основ дефектології та логопедії на виявлення, корекцію та попередження порушень психофізичного розвитку.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Основи логопедії та дефектології з практикумом» є:

1. Ознайомитися з теоретичними знаннями в галузі дефектології, логопедії, надати уявлення про основні категорії дітей з особливостями психофізичного розвитку та психолого-педагогічні діагностичні заходи, які застосовуються, під час специфічного навчання та виховання дітей різних категорій;

2. Навчитися аналізувати політику української держави щодо розвитку спеціальної освіти в історичній ретроспективі, усвідомити проблеми і умови освітньої і соціальної інтеграції дітей з психофізичними порушеннями в український освітній простір;

3. Набути практичних вмінь застосування новітніх технологій діагностики, корекції та профілактики вад мовлення у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, знати сучасні класифікації мовленнєвих порушень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **набути** таких результатів навчання та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Результати Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.</p>	<p>Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік. <i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування</p>
<p>Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу. Володіти технікою спілкування іноземною мовою.</p>	<p>Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік. <i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування.</p>
<p>Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.</p>	<p>Методи: проблемні, частково-пошукові; словесні (бесіди, дискусії, обговорення, евристична бесіда, робота з літературою, нормативно-правовою документацією); моделювання педагогічних ситуацій, проєктування освітнього процесу; ігрові методи. <i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування.</p>
<p>Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності</p>	<p>Методи: проблемні, частково-пошукові; словесні (бесіди, дискусії, обговорення, евристична бесіда, робота з літературою, нормативно-правовою документацією); моделювання педагогічних ситуацій, проєктування освітнього процесу; ігрові методи. <i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування.</p>
<p>Організувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.</p>	<p>Методи: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні; словесні; моделювання (моделювання педагогічних ситуацій); евристична бесіда, ігрові, практичні (асоціативні вправи, , імпровізація) методи. <i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування.</p>
<p>Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини. Створювати індивідуальну освітню траєкторію дітей з особливими освітніми потребами.</p>	<p>Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда. <i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування.</p>

<p>Використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.</p>	<p>Методи: проблемні, частково-пошукові (бесіда, робота з мультимедійними презентаціями, робота з посібниками й підручниками, робота з фактичним матеріалом); словесні (аналіз наукових джерел). Контрольні заходи: тестування, виконання практичних завдань.</p>
<p>Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.</p>	<p>Методи: проблемні, частково-пошукові (бесіда, робота з мультимедійними презентаціями, робота з посібниками й підручниками, робота з фактичним матеріалом); словесні (аналіз наукових джерел). Контрольні заходи: тестування, виконання практичних завдань</p>
<p>Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, інклюзії, розвивального навчання, особистісно орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.</p>	<p>Методи: проблемні, частково-пошукові, дослідницькі; словесні (бесіди, дискусії, обговорення, евристична бесіда); практичні (вправи, творчі завдання, складання проєктів, конспектів; інтерактивні). <i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування.</p>
<p>Визначати закономірності і тенденції розвитку освіти у різних країнах, регіонах світу; виявляти умови ефективності педагогічної діяльності і враховувати їх при організації власної праці на основі знань про стан та тенденції розвитку сучасної освіти.</p>	<p>Методи: проблемні, частково-пошукові, дослідницькі; практичні (вправи, ігри); інтерактивні; евристична бесіда, методи самоконтролю. <i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування.</p>
<p>Толерантно ставитись до думок і позицій інших учасників освітнього процесу та колективу в цілому, виявляючи педагогічний такт і повагу.</p>	<p>Методи: проблемні, частково-пошукові, дослідницькі; інтерактивні. Контрольні заходи: тестування, виконання практичних завдань</p>
<p>Компетентності: здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.</p>	<p>Методи: проблемні, частково-пошукові; словесні (бесіди, дискусії, обговорення, мозковий штурм, робота з літературою); практичні (вправи, завдання, імпровізація); інтерактивні. <i>Контрольні заходи,</i> що забезпечують досягнення результатів навчання та компетентностей. - написання есе; - порівняльний аналіз інклюзивної освіти України та Франції(за вибором студента); - обстеження звуковимови дитини дошкільного віку); - складання схеми постановки звуків(за вибором студентів); - проведення аналізу роботи ІРЦ; - презентація навчальної теми(за відповідними вимогами до виконання та оформлення); - аналіз педагогічних ситуацій. <i>Самостійна робота студентів:</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Розкрийте особливості роботи вихователя і логопеда в дошкільних закладах. - Опишіть причини мовних порушень дошкільників та класифікацію мовленнєвих порушень. - Запишіть і оформіть у вигляді таблиці етапи логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку та їх характеристики.
<p>Загальні компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 5. Здатність працювати в команді. 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. 	<p>Методи: словесні (обговорення, мозковий штурм); практичні (вправи, імпровізація); інтерактивні.</p> <p><i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій. 2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти. 3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами. 4. Здатність до ефективного управління й продуктивної діяльності закладу дошкільної освіти як відкритої соціальної системи в умовах сучасного суспільства. 5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти. 6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної 	<p>Методи: проблемні, частково-пошукові, дослідницькі; словесні (бесіди, дискусії, обговорення, евристична бесіда); практичні (вправи, творчі завдання, складання проєктів, конспектів; інтерактивні.</p> <p><i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування.</p>

компетентності вихователів, батьків, громадськості.

7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

9. Здатність до глибокого усвідомлення сутності діяльнісного підходу як наскрізного в освітньому процесі закладу дошкільної освіти та оволодіння стратегіями його практичної реалізації у роботі з дітьми дошкільного віку.

10. Здатність організувати та впроваджувати в практику процес підвищення рівня соціально-фінансової грамотності дітей дошкільного віку, раціонального використання ресурсів.

11. Здатність до формування, розвитку та корекції позитивного ділового іміджу менеджера закладу дошкільної освіти.

12. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Основи логопедії та дефектології з практикумом» передбачає тісний зв'язок з віковою фізіологією, загальною та дитячою психологією, основами корекційної педагогіки, дошкільною педагогікою, інклюзивною освітою, частковими методиками, спеціальною педагогікою, спеціальною психологією, невропатологією, психолінгвістикою та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні питання дефектології.

Тема 1. Дефектологія як інтегрована галузь наукового знання. Предмет і завдання дефектології як науки. Дефектологія як інтегрована галузь наукового знання про закономірності в розвитку, навчанні й вихованні різних категорій дітей з особливостями психофізичного розвитку. Сучасна термінологія в умовах сучасної гуманістичної парадигми дефектології (корекційної, спеціальної педагогіки). Основні предметні галузі дефектології. Об'єкт, предмет і суб'єкт

дефектології як науки. Мета і завдання дефектології, її зв'язки з іншими науками. Поняття «діти з вадами психофізичного розвитку» та форми їх освіти (інституціалізація, інтеграція, інклюзія).

Змістовий модуль 2. Поняття «норма» і «відхилення» в психічному й особистісному розвитку дитини.

Тема 2. Загальна характеристика понять «норма», «нормальний психічний розвиток». захворювання. Середньостатистична і функціональна норма. Умови, що визначають можливості розвитку дитини. Загальні закономірності розвитку психіки в нормі. Фактори ризику (умови та особливості життя, вроджені та набуті властивості організму), які підвищують вірогідність виникнення у індивідуума хвороби або несприятливо впливають на перебіг і прогноз наявного.

Тема 3. Причини виникнення і класифікація порушень психофізичного розвитку. Розуміння норми і аномалії у психофізичному розвитку особистості. Структура порушення психофізичного розвитку дитини. Класифікація порушень психофізичного розвитку. Екзогенні та ендогенні причини порушень психофізичного розвитку. Спадкові, вроджені та набуті форми ураження певної функції.

Змістовий модуль 3. Психолого-педагогічна характеристика і освіта дітей з інтелектуальною недостатністю та дітей із затримкою психічного розвитку.

Тема 4. Психолого-педагогічна характеристика і освіта дітей з інтелектуальною недостатністю та дітей із затримкою психічного розвитку. Клініко-психолого-педагогічна характеристика дітей з інтелектуальною недостатністю. Поняття, ступені і форми розумової відсталості. Основні психічні особливості розвитку та навчально-пізнавальної діяльності розумово відсталих дітей. Проблема вивчення, навчання та виховання дітей із ЗПР. Типологія ЗПР(класифікація К.С. Лебединської). Причини й умови формування шкільної неуспішності. Особливості психічних процесів дітей із ЗПР та їх навчальної діяльності. Психолого-педагогічні умови корекції психічного розвитку дітей та перспективи їх соціалізації.

Змістовий модуль 4. Психолого-педагогічна характеристика і освіта дітей з порушеннями слуху та дітей з порушеннями зору.

Тема 5. Психолого-педагогічна характеристика і освіта дітей з порушеннями слуху та дітей з порушеннями зору. Класифікація осіб з вадами слуху та її педагогічне значення. Основні особливості психічного розвитку та навчально-пізнавальної діяльності глухих і слабочуючих дітей, їх спілкування та міжособистісних стосунків. Система освіти дітей з вадами слуху. Класифікація осіб з порушеннями зору, її значення для освітньої та корекційно-реабілітаційної практики. Умови виховання і навчання дітей з вадами зору. Медико-педагогічні вимоги до охорони залишкового зору в дітей.

Змістовий модуль 5. Психолого-педагогічна характеристика і освіта дітей з порушеннями опорно-рухового апарату та дітей з порушеннями мовлення.

Тема 6. Психолого-педагогічна характеристика і освіта дітей з порушеннями опорно-рухового апарату та дітей з порушеннями мовлення. Діти з порушеннями опорно-рухового апарату та моторного розвитку. Дитячий церебральний параліч. Особливості мовленнєвого і психічного розвитку дітей з дитячим церебральним паралічем. Поняття тяжкого порушення мовлення. Педагогічна класифікація дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Особливості психічного розвитку дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

Змістовий модуль 6. Теоретичні основи логопедії

Тема 7. Предмет, мета і завдання логопедії. Понятійно-категоріальний апарат логопедії. Теоретичні основи логопедії. Принципи і методи логопедії. Предмет, мета і завдання логопедії. Зв'язок логопедії з іншими науками. Значення логопедії. Актуальні проблеми сучасної логопедії. Понятійно-категоріальний апарат логопедії.

Тема 8. Формування мовлення в процесі онтогенетичного розвитку дитини. Поняття про мову, мовлення, мовленнєву діяльність. Методологічні характеристики мови і мовлення. Етапи, закономірності та особливості формування і розвитку мовлення та мовленнєвої діяльності дітей раннього і дошкільного віку. Проблема співвідношення біологічних і соціальних факторів мовленнєвого розвитку. Співвідношення розвитку імпресивного та експресивного усного мовлення. Розвиток мовлення в період раннього дитинства. Домовленнєвий етап (перший рік життя). Формування передумов засвоєння мовлення в ранньому віці. Період гуління. Виникнення і становлення лепетного мовлення. Етап первинного освоєння мовлення (другий рік життя). Автономне мовлення. Ситуативне мовлення. Формування фонематичного слуху і артикуляції. Розвиток номінативної і предикативної функції мовлення. Етап засвоєння граматики (третій рік життя). Евристичний принцип у засвоєнні мови дитиною. Розвиток мовлення в дошкільному віці. Практичне оволодіння мовою і осмисленість мовлення. Психолінгвістична періодизація мовленнєвого розвитку дитини. Формування лексичної сторони мовлення. Рівні лексичного розвитку дитини. Формування граматичної будови мовлення дитини. Етапи формування речення. Особливості засвоєння морфологічної системи мови. Ситуативне мовлення. Контекстне мовлення.

Змістовий модуль 7. Етіологія порушень мовлення

Тема 9. Етіологія порушень мовлення. Класифікація мовленнєвих порушень. Анатоомофізіологічні механізми мовлення. Етіологія порушень мовлення. Функціональна організація мовленнєвої діяльності. Поняття про мову, мовлення, мовленнєву діяльність. Органічні, функціональні, психоневрологічні, соціально-психологічні причини порушень мовлення. Критичні періоди в розвитку мовлення дітей раннього і дошкільного віку. Сучасні класифікації мовленнєвих порушень. Клініко-педагогічна класифікація

порушень мовлення. Психолого-педагогічна класифікація порушень мовлення. Будова мовленнєвого апарату: центральний і периферійний мовленнєвий апарат.

Змістовий модуль 8. Види мовленнєвих порушень

Тема 10. Дислалія. Визначення дислалії, значення терміну. Поширеність та особливості прояву дефекту в різних вікових групах дітей. Вплив вад вимови звуків на оволодіння грамотою, на розвиток особистості дитини. Класифікація дислалії в залежності від причин, механізмів, кількісних та якісних проявів дефекту звуковимови. Функціональна дислалія, її форми в залежності від порушення психофізіологічного механізму; симптоматика. Органічна дислалія, її зумовленість аномаліями в будові артикуляційного апарату.

Змістовий модуль 9. Дизартрія

Тема 12. Дизартрія. Суть, прояви, причини і класифікація дизартричних порушень. Характеристика пізнавальної діяльності дітей з дизартричними порушеннями. Особливості обстеження дітей з дизартричними порушеннями. Особливості відновлювальної роботи з дітьми з дизартричними порушеннями.

Змістовий модуль 10. Ринологія.

Тема 13. Історія вивчення ринології. Медична допомога дітям з ринологією. Етіологічні чинники виникнення природжених вад обличчя. Класифікація ринологій. Основні форми. Особливості розвитку дітей з ринологією. Логокорекційна робота з подолання ринології.

Змістовий модуль 11. Фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення

Тема 14. Фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення. Психолого-педагогічна характеристика дітей з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення. Вплив порушення фонематичного слуху на розвиток усного мовлення дитини. Організація роботи в групах дітей з ФФНМ.

Змістовий модуль 12. Загальне недорозвинення мовлення

Тема 15. Загальне недорозвинення мовлення. Поняття про загальне недорозвинення мовлення. Причини та механізми загального недорозвинення мовлення. Періодизація загального недорозвинення мовлення. Психолого-педагогічна характеристика дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення. Методика корекційно-педагогічної роботи при загальному недорозвиненні мовлення.

Змістовий модуль 13. Порушення усного та писемного мовлення

Тема 16. Порушення усного та писемного мовлення. Історичний аспект та сучасний стан проблеми порушень писемного мовлення. Поняття про писемне мовлення. Дисграфія. Психофізіологічні механізми процесу письма. Передумови формування навичок письма. Етіологія порушень писемного мовлення.

Класифікація дисграфій. Дислексія. Психофізіологічні механізми процесу читання. Симптоматика дислексії. Класифікація дислексій.

Змістовий модуль 14. Міжнародне та українське законодавство в галузі інклюзивної освіти.

Тема 17. Міжнародне та українське законодавство в галузі інклюзивної освіти. Загальна Декларація ООН про права людини. Декларація про права розумово відсталих осіб. Декларація про права інвалідів. Конвенція ООН про права дитини. Конвенція ООН про права людей з інвалідністю. Закон України «Про охорону дитинства». Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». Закон «Про реабілітацію інвалідів в Україні»

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	15	4	2	2	2	-	-	11	13	10	2	12
2	15	4	-	2	-	2	-	11	15		2	2
3	15	-	-	-	-	-	-	15	15			
4	15	-	-	-	-	-	-	15	15			
5	15	-	-	-	-	-	-	15	15			
6	15	4	2	2	2	2	-	11	13	10	2	12
7	15	4	-	2	-	2	-	11	15		2	2
8	15	4	-	-	-	4	-	11	15		2	2
9	15	2	-	-	-	2	-	13	15		2	2
10	15	2	-	-	-	2	-	13	15	10	2	12
11	15	4	2	-	-	4	2	11	13		2	2
12	15	2	-	-	-	2	-	13	15		2	2
13	15	-	-	-	-	-	-	15	15			
14	15	2	-	2	-	2	2	13	13	10	2	12
Усього за змістові модулі	210	32	4	10	4	22	4	178	202			60
Підсумковий семестровий контроль Залік	30							30	30	20	20	40
Загалом		240								100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Загальні питання дефектології.	2	2
2	Діти з особливостями психофізичного розвитку	2	-
3	Теоретичні основи логопедії	2	2
4	Етіологія порушень мовлення	2	-
5	Міжнародне та українське законодавство в галузі інклюзивної освіти.	2	-
Разом		10	4

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Діти з особливостями психофізичного розвитку	2	-
2	Теоретичні основи логопедії	2	-
3	Етіологія порушень мовлення	2	-
4	Види мовленнєвих порушень	4	-
5	Дизартрія	2	-
6	Ринолалія.	2	-
7	Фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення	4	2
8	Загальне недорозвинення мовлення	2	-
9	Міжнародне та українське законодавство в галузі інклюзивної освіти.	2	2
Разом		22	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання	Дати визначення поняттям «діти з вадами психофізичного розвитку»	від 0.5 до 2 балів	1
	Практичне завдання	Описати форми їх освіти (інтеграція, інклюзія, інституціалізація)	від 1 до 2 балів	1
2	Теоретичне завдання	Тест до 1 модуля	Тестування оцінюється в 1 бал, за умови, що здобувач вищої освіти виконав правильно більше 75% відсотків тестових завдань. За половину правильних відповідей здобувач вищої освіти отримує 0,5 балів. Менше половини правильних відповідей – 0 балів.	8
	Практичне завдання	Описати психолого-педагогічну характеристику дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю. (форма розумової відсталості чи ЗПР за вибором студента).	-	2
3	Теоретичне завдання	Експрес контроль	Тестування оцінюється в 1 бал, за умови, що здобувач вищої освіти виконав правильно більше 75% відсотків тестових завдань. За половину правильних відповідей здобувач вищої освіти отримує 0,5 балів. Менше половини правильних відповідей – 0 балів.	1
	Практичне завдання	Написати психолого-педагогічну характеристику дітей з порушенням зору		1

4	Теоретичне завдання	Опитування з теми	Тестування оцінюється в 1 бал, за умови, що здобувач вищої освіти виконав правильно більше 75% відсотків тестових завдань. За половину правильних відповідей здобувач вищої освіти отримує 0,5 балів. Менше половини правильних відповідей – 0 балів.	1
	Практичне завдання	Написати психолого-педагогічну характеристику дітей з порушенням слуху		1
5	Теоретичне завдання	Експрес контроль		1
	Практичне завдання	Написати психолого-педагогічну характеристику дітей з порушенням мовлення		1
6	Теоретичне завдання	Експрес-контроль		8
	Практичне завдання	Вимоги до виконання та оформлення: Що розуміють під поняттям «порушення мовлення»? У чому полягають основні завдання логопедії? Розкрийте особливості роботи вихователя і логопеда в дошкільних закладах.		2
7	Теоретичне завдання	Опитування «Психологічні особливості дітей з порушеннями мовлення.»		1
	Практичне завдання	Скласти таблицю «Критичні періоди в розвитку вад мовлення».		1
8	Теоретичне завдання	Обговорення. Артикуляційний апарат дошкільника		1
	Практичне завдання	Обстежити звуковимову дошкільника.		1
9	Теоретичне завдання	Обговорення причини і класифікації дизартричних порушень.		1
	Практичне завдання	Скласти схему обстеження дітей з дизартрією		1
10	Теоретичне завдання	Експрес-контроль		8

	Практичне завдання	Опитування: 1. Яка характерна особливість дітей з таким діагнозом 2. Медична допомога дітям з ринолалією.		2
11	Теоретичне завдання	Описати вплив порушення фонематичного слуху на розвиток усного мовлення дитини.		1
	Практичне завдання	Підготуйте дидактичний матеріал для розвитку фонематичного сприймання.		1
12	Теоретичне завдання	Назвати причини та механізми загального недорозвинення мовлення.		1
	Практичне завдання	Скласти схему корекційно-педагогічної роботи при ЗНМ.		1
13	Теоретичне завдання	Термінологічний диктант.		1
	Практичне завдання	Описати основні порушення усного мовлення		1
14	Теоретичне завдання	Обговорення досвіду з організації інклюзивної світи за кордоном.		2
	Практичне завдання	Підсумкове тестування		8
Усього				60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання	Проходження підсумкового тестування в системі Moodle за темами курсу	20 запитань, кожне 1 б.	20
	Практичне завдання	Індивідуальне творче завдання. Термінологічний словник		20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Логопедія : підручник / за ред. М. К. Шеремет. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.
2. Линдіна Є. Ю., Ревуцька О. В. Технології логопедичного обстеження. Бердянськ : БДПУ, 2018. 238 с.
3. Ревуцька О. В. Диференційна діагностика мовленнєвих вад : навч. посіб. Бердянськ : ФОП Ткачук О. В. 2014. 200 с.
4. Чередніченко Н. В., Гайдаєнко В. В., Бурдейна О. А., Алексеєва Н. Ю., Мележик О. А. Формування та корекція складової структури слова у дітей з порушенням мовленнєвого розвитку: навч.-метод. посібник. Київ : Вища школа, 2019. 130 с.
5. Чередніченко Н. В. Порушення письма у молодших школярів : діагностика та корекція : навчально-методичний посібник. Київ : ДІА, 2018. 248 с.
6. Хрестоматія з логопедії. Київ : Книга-плюс, 2019. 496 с.

Додаткова:

1. Аніщук А. М. Основи дефектології та логопедії : навч.-метод. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 175 с.
2. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років : монографія. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2004. 376 с.

3. Голуб Н. М., Потамошнєва О. М., Хребтова Н. П. Диференційна діагностика мовленнєвих порушень : методичні рекомендації. Харків : ХНПУ, 2007. 66 с.
4. Журавльова А. Є., Федієнко В. В. Домашня логопедія без проблем книга для батьків, які хочуть самі навчити дитину правильно вимовляти звуки. Харків : Видавничий дім «Школа», 2006. 112 с.
5. Крутій К. Л. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Запоріжжя : ЛПС-ЛТД, 2005. 208 с.
6. Конопляста С. Ю. Ринолалія від А до Я: монографія. Київ: Книга-плюс, 2015. 124 с.
7. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від основ до практики : монографія. Київ : АТОПОЛ, 2016. 152 с.
8. Колупаєва А. А. Сучасні інноваційні тенденції в освіті, навчанні та психолого-педагогічному супроводі дітей з особливими потребами : навч.-метод. посібник. Київ : Науковий світ, 2016. 96 с.
9. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. Київ : САММІТ-книга, 2008. 272 с.
10. Колупаєва А.А. Психолого-педагогічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання в європейських країнах. Київ : Університет «Україна». 2013. 175 с.
11. Малярчук А. Я. Обстеження мовлення дітей: дидактичний матеріал. Київ : Літера ЛТД, 2003. 104 с.
12. Манько Н. В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку : науково-методичний посібник. Київ : КНТ, 2008. 256 с.
13. Мартинчук О. В. Основи корекційної педагогіки : навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта». Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 288 с.
14. Пантюк. Т. І., Невмержицька О. В. Основи колекційної педагогіки: навч.-метод. посібник. Дрогобич: редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. 324 с.
15. Савіна Л. П. Пальчикова гімнастика для розвитку мовлення : посібник для батьків і педагогів. Київ : Школа, 2002. 48 с.
16. Савченко М. А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. 160 с.
17. Сак Т. В. Особлива дитина: Від народження до 6 років : поради батькам. Київ : Літера ЛТД, 208. 144 с.
18. Соботович Е. Ф. Вибрані праці з логопедії. Київ : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2015. 308 с.

19. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / за ред. академіка В. І. Бондаря. Луганськ : Альма-матер, 2003. 436 с.

20. Таранченко О.М. Освіта дітей з особливими потребами за часів незалежності України: етапність у стратегічному вимірі. *Особлива дитина : навчання і виховання*. № 3(79). 2016. С. 7–18.

21. Хрестоматія з логопедії: Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринолалія : навчальний посібник / за заг. ред. М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. Київ : КНТ, 2008. 380 с.

Інформаційні ресурси:

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 № 33. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20dos_hkilnoyi%20osvity.pdf

2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1324-18>

4. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>

5. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

6. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2013_23.3_68.

7. Закон України «Про охорону дитинства». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-14>

8. Конвенція про права дитини, прийнята резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1989 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_021.

9. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-inauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>

10. Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України № 852 від 15.09.2008 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1219-08>.

11. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#n37>